

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מנן למברקים: עולמפרסט, המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס שמש שחם בע"מ, ת"א. טל. 62239. המערכת איננה אחראית עבור תוכן זה סדרות, כולל סדרות הספרותיות והתחנות, ר"ח לצרכי, ר"ח לנסוע וכו'. הסוכנות ונערכות על-ידי המערכת. החפצים: רוד סופל ובניו, תל-אביב. רחוב אחרי-העם 24, טלפון 5873; מחלקת ההפצה: בית-החדר (בחדר) טלפון 87961.

עורך הראשי: אורי אבנרי
ראש המערכת: שלום כהן
עורכי-משנה: רוד איתן, אורי סלע
עורך כתוב: עורך תבנית: אהרון צור
סילבי קשה
הכתב הראשי: שרנא הרניץ
חברי המערכת: ישראל ביבר, ניצה גבי, שייצ גלור, לילי גלילי, רודר ורובין, רותי ורד, רוני זוהר, אברהם חסון, אוסטר מאובר, משה לשם, אביבה סמו, עמוס קינו, שלמה קרו, אלי תבור.
הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברתור אריה אריאל נתן רון

העתון הנקרא ביותר במדינה

9/6 י"ב

ישנם חוגים אחרים לגמרי, המתעניינים בארץ: אנשים בעלי זיקה לתביך והיסטוריה העברית, סוכנים דיפלומטיים של מעצמות שמיות ובלתי-רשמיות.
כך, למשל, כשכא קינן לעיר החאתיקאן וניסה להשיג ראיון עם הקאדינאל הממונה על עניני המזרח-התיכון, נדהם להיזכר כי ידעו בדיוק מאין בא, מה הוא מיצג, ומה מגמתו של העולם הזה. נתגלו לי להיין שאיני מקבל ראיון פוליטי, מאחר שאינם נותנים ככלל ראיונות פוליטיים לעתונאים. אלא שמקבלים אותי כביסטה של רצון טוב. עד היום, סופר העולם הזה היה העתונאי הישראלי היחיד שנתקבל ארבע פעם לראיון רשמי בעיר החאתיקאן (העולם הזה 886).

כשרצה קינן לקבל ראיון מארגנולד טוינבי, גדול ההיסטוריונים החיים וראש חמוסד המלכות הבריטי לענייני בינלאומיים (הר דוע בשם "צ'אטהאם האוס") כתב לו מה שרצו, ובתוכן משפט אחד על יחסו לבעיה הערבית. כבר למחרת בבוקר באה תשובה דוחפה, בתוספת התמנה לראיון "צ'אטהאם האוס. מספר עמוס: לא פחות משענה הוא לשאלותי, עניתי אני לשאלותי. הוא התענין מאוד לדעת שיש בארץ חוגים בעלי ראייה פוליטית אחרת מזו של ציני רות התעמולה הרשמיים של המדינה. הוא התפלא קצת שקולות אלה אינם נשמעים בעולם. מפני שיוכלו להגדיל בהרבה את האהדה לישראל. את תוצאות הראיון הזה אף הוא הראיון היחיד שניתן ארבע פעם לעתונאי ישראלי, קראת בחדין בגליון העולם הזה (911).

לואי מאסיניון הוא גדול המזרחנים בי עולם, חבר המשלחת הצרפתית שהשתתפה כבר במלחמת-העולם הראשונה בניסוח ההסכם עם הטורקי שקבע את גבולות ארץ-ישראל ואת חלוקת המרחב הערבי בין בריטניה וצרפת ("חוקה סייקס-פיקו"). הוא סען כי הוא אודה ישראל, אך לא אודה מדינת ישראל, ושהוא קאתולי בנוסח יהודי, הרואה בישו דמות יהודית.

מעולם לא קיבל ישראלי ראיון, בגלל אכזבתו מן המדינה, אחרי שהיה ידידם הגדול של וייצמן, מגנס ושאר גדולי הרוח של הצינונות, להם עזר הרבה. הוא קיבל את קינן מיד, אחרי ששלח גם לו מכתב שכלל משפט אחד על גישת העתון לבעיה הערבית. ראיון זה פורסם בשעתו בהעולם הזה (945). אם כי בלי הזכרת שמו לפי בקשתו.

מאסיניון לא הסתפק בכך, אלא נתן לקינן מכתבי-המלצה, כתובים בערבית, לאנשי דת מסלמיים, שיקבלוהו לראיון ושיחזק את דעתם על אפשרויות השלום בין ישראל לערב. ערבי אחר, ההיסטוריון אלברס ח'י ראני, בעל השם העולמי, קיבל את קינן לפי המלצתו האישית של טוינבי.

מוטר ההשכלה: לפעמים כרטיס הביקור של עתון בלתי-תלוי, טוב יותר מרטיס הביקור הרשמי של הצינונות-המקצועיות, כדי להשיג אינפורמציה ולקשור קשרים עם חוגים הגורמים בדרך כלל. בסוסו של דבר, זהו שרות חשוב מאד למדינה.

לואי אש, של סאר

מלחמה או תגמול

פעולה צבאית משולח לניתוח: נוסטים בה רק כשברור שהרמות אחרות לא יועילו. בסקרה של פעולת חוסאן (העולם הזה 980) הוכח הצורך בניתוח; הוכח גם כשרונו של צה"ל כמנתח מופהה. פרוע, אם כן, הסתפקו בניתוח כה מעוט? מחלת הנבול עם הירדן היא מחלה ממאירה ושום פעולה סמנה לא תרפא אותה. מה שדרוש הוא ניתוח יסודי, שישנה את מני המצב אחת לחמיר. בקיצור: לא פעולת תגמול, כי אם מלחמה יוזמה. דויד קנטור, חיפה

אני עדיין חושב כי על "שנעון" החייל חירדני שירה על רמת-חל חיילי צריכים להניב ב"שנעון" של הפסק סייסת שלנו. או אפילו ועדת שכינת הנשק לא היתה מוצאת מה לומר נדרנו.

יורם פרוינד, רחובות
מיכעז חוסאן הוכיח דבר אחד מעל לכל ספק: שום מדינה ערבית לא תקפוץ אצבע לעזור לחוסיו. אם כן, פרוע על נסיק את המסקנה וננחית לו את מכת המוות שתקצר את יסוריו?

דב לוי, תל-אביב

הכל אודות ביני

באספר על ביני (העולם הזה 989) ש' כחמ דבר ספן. ביני אינו ראש משלחת ישראל בלבד. הוא גם סמל המדינה בעיני אותם המיליונים בנולה, הנותנים את הכסף וכשאלה אומרים "ירושלים", הרי כוונתם לפלונסק ולכל הערכים התרבותיים והרוחניים שפלונסק והרומות לה מסמלות. כל המיכמם נתונה, בעצם, לאותה צורה מיוחדת של ירושלים פלונסקאית.
על כן, יכול דוד הפלונסקאים לחתום בשלטון למרות התנגדות הרוד שלאחריו. כי שליטתו הנמורה בכפסי הנוע סאפסרת לו לנחוג כאותו נמשו בעצרים — שהסירו שאיפה מבעית לחיי כבוד שאיפה למכונות. ויוליה ונסיעה לחייל-לארץ. שהרי שאיפתם של צעירים אלה יכולה להתגשם רק כשהם נכנעים לנותני הכסף.

אהרן ברט, עכו
ביוניוריון, והו ספאליון של הצינונות אך בעוד שספאליון האמיתי פחד מיריביו ורצה אותם, מצפין ספאליון שלנו על יריביו ונתנו להם לחיות. אכן, ביני יותר חוס ספאליון? שאלו מנשה, באר-שבע

ביוניוריון אינו מכין את הערבים, וכל עוד יעמוד הוא בראש הממשלה אין סיכויים להניע לכלל הסכם עם הערבים? ובכן, רצוני לדעת אם המועמד האומניצי-ויני הראשות הממשלה כן מכין את הערבים, כעתונת של מנחם בניו. כתוב על האיש פלונסק: "הערבול נאצר הנו רודו לבנשני יהודי... כל מקרה בו נשפר דם — מפני ירי התו המצלי וההימלר האוריינסלי הוא".

אני מסופק אם בעל דעה כזו נבדל, בנישיתו לערבים, סאוחו איש שהנועות-הידידים של הפלח הערבי נראו לו שנוגות... יעקב הורביק, ירושלים

הערבים שונאים את רודר ביוניוריון ויודר עים שהוא שונא אותם. אבל פעולם לא שמעתי ערבי אומר: "בלי ביוניוריון, נגיע להסכם עם היהודים". לעומת זאת שמעתי אותם לא פעם מאיימים: "כשימוח בוי נרודו, נחטל את ישראל".
אלחנן שוישא, חולון

נתיב השלום

ישבתי בליל שבת בחברה ודיברנו על המאבק השלום המפוסד והעקבי של העולם הזה למען השלום כמתוכנן. כמיוון שאתם הולכים בענין זה ננדר דעת הרוב, והדבר במל לא כדאי לכם מבחינה מסחרית, החלטה שאחרי פמאנו יושלח לכם מכתב כדי שתדעו כי ישנם רבים המעריכים את עמדתכם. לדעתי ישנם רק שני מוסדות בארץ הראויים להערכתו ולהקרתו של האזרח האינטליגנטי: צה"ל, המנו על הנבול ומבי מוח את חייו בלוחמה, והעולם הזה, המפורד את המחשבה הלאומית ודוחף אותה לקראת סיפול בבעיות הקיום של העתיד.

הרב והקצין

קראתי על קצין שמספרה לוי אברתמי שהציע לגרש את נמורי-קראתא לסמלת הירדן או להנלותם מירושלים ולמרום ב' כוח בכל רחבי הארץ (העולם הזה 987). והנה, בשבת השונה, הלכתי לשפוט את נאופו של הרב אונטרמן, כרדכי בקורט. והנה שמעתי ספיו דברים מעין אלה של קצין המספרה... הוא גינה כהרפות את הגננת השבת של נמורי-קראתא ואמר שאם לזרוק אבנים, הרי שהחופשים יודעים יותר טוב...

יוסף קורבמן, תל-אביב

תמונה בלתי הגונה

קראתי את מכתבו של הקורא רודר חוסמי (העולם הזה 989), בו הוא מציע שהממשלה תרשה לכל 40' אלה פלונסק, אחרי שיתפכו בארמון הנרועות בכפר, ואחרי שיתפכו אותו לארסה פויה, תבוא הממשלה וחנרש אותם ותשלם על הארסה, ותיישב בה. עולים מסארוקו.

ירשה לי נא הארון להניד שהשענו עשויה להראות את הממשלה כמתנונה בלתי-חוננה: תמונת רמטות וניצול דם וזיעתם של אנשים מסונים, לטובת אחרים. זה דבר שהוא נורא מעער.

עלי גיוסי, גילגוליה

צורות היממשל

כשפר לכינוס הערבי-יהודי בחיפה (העולם הזה 989) הייתי רוצה לראות את הנציגים הערבים שנאמו בכינוס זה עורכים כינוס דומה ומתלוננים על הא ועל דא בסצרים. אצל עבר אל-נאצר. היה בחורא שולח אותם לפייץ במרד 46 שנה. לואי אש, של סאר

כל מחלקה ממשלתית בעולם הרמוטראטי נותנת להסכיר את מעשיה או לתבוע את עלבונה, כשהיא מתחפת על-ידי ציבור. אך חידוע לכם על צעד כזה מצד המייסל העבאי שלנו? לי לא.
אליק מג, חיפה

צדף מרחוק

על לו לקורא משה אנטול מסקסיו סיסי (העולם הזה 989) למתוח ביקורת על הממשלה ישראל ואף לקרוא להתנהגות המתנגות של ועד קהילה שלפני 100 שנה, אכן, מסרתם של כמה אלפי גילוסטרים מהארץ ומבעיותיה, אין זו מלאכה קשה למתוח ביקורת...
שמעון כהר, רמת-גן

הצריה השני

הופתענו למסר הכתבה העוסקת בחעלמו של פעמו הכנסיה בכפר בירעם (העולם הזה 987). איננו יודעים מי המעניין ב' החרפה נוספת של בעית היחסים בינינו לבין תושבי הסודרים של הכפר. אך אין ספק שרק מתוך מנחם כזו הופצה עלייה מספית זו.
קיבוץ ברעם, הגליל העליון

תכנית כבקשתך

סוף סוף נמצא מישהו המען לחוסיע את התכנית כבקשתך של קול ישראל (העולם הזה 989), שהם עניני תמירי לנפש האמיון. התכנית אלה לא ישתנו, אני אשלח בקיבוץ בקשה כזאת: "לאסמנותי ששכחה להניד את שמה, לזכר סאורע ספויים בחוף ים הנריה, מתוך תקווה שלא היו תוצאות בלתי-רצויות, נא לנגן את השיר. את חכי לי כי אחזור...". אתם חושבים שהם לא ישרו את זה?
יונתן קליץ, חיפה

ישדרו וגם לפיי, מלוגו, לזכר יוסקה המסנן, בבוויית ברכות מאמא, אבא, סבתא. חנה וכלבי השכנים.

אנזיה קוקוס וקופון ציור

זה עתה חזרתי מהחוף, לאחר טכס קבלת תעודת אודות-כבוד ראש השנה (העולם הזה 986), שהתנלל לכאן בדרכים מפליאות. כראש תרבות וכשרת הספרות העברית, עמתי כראש וראשונה על הסיפור "הגנים האבוד". וכי מה חשבתם — שאתחיל ס' איש השנה" תנחוו.

סיננו של הסיפור נכד ביי ספס. ראיתי שאכן, בא נואל לציון — כלומר לספרותה. סננו צברי וחכיב. למרות שאני שם 100 אנזיה קוקוס כנגד 10 אננסים, או קופון צעיר, שהמחבר פעמיל הוא. מכל מקום, 1:0 למובתכם. אני מצטרף לרדר כהיבה זאת.

אברהם אריאל, חובל שני, א/מ, יהודה, המאוהבת, אצריקה המסונית הצרפתית

על הונג-קונג

נחיתתי עד כדי רמעות כמעט מכתבו של יוסלה טריפוביץ, על ביקור המשלחת הישראלית בהונג-קונג (העולם הזה 980). מבלי לרצות לפגוע בכבודם של יתר חברי המשלחת — היה זה החומר המרענן וה-מעניין ביותר שקראתי בעתון בזמן האחרון. אני יוכל לומר כי יוסלה טריפוביץ הוא הכתבה-המיטוטט הטוב ביותר בעתונות העברית.
אליהו מירון, חיפה

הסציונה הזאת, של המאורר החשמלי העובר ומפסיק לעצמו, משש כמו בסרט. ואזיה תיאור חי, היחה לי הרגשה שיכיר ת' עם שיעי נלוד והתכרה, וראיתי איד שהקלפים עפים מהשולחן כלו במשעה כש עים.
רודר חיון, חולון

מכתב השבוע
מי? אנחנו?
שמעתי השבוע בהדרות כי רובך מצוי רשמי אפר שלא יתו לעולם לפסיונות ישראליות לעבור בתעלה. ספני שלגבי מצערים ישראל אינה צייסמ.
אני מציע לפתור את הבעיה ברוח דברים אלה. המדינה שאינה קיימת השלח את צבאה שאינו קיים לעבר הסואץ ותכבוש את התעלה. בחסות חילות היבשה, הים והאוויר שלה, שאינם קיימים, תעביר בתעלה את אוניותיה, שאינן קיימות. בחורמנות זו אפסיר גם להשחמש באקרת אחת, שאינו קיים, לפתורו בעיתו האישית של עבר אל-נאצר.
אף אחר לא יוכל להתלונן על זה בני מועצת הכסחון או דעת חקלה העולמית. כי כל ילד יבין סציונה שאינה קיימת אינה יכולה לצנע מעשה חוספנות, ומסילא כל חמלתמה שיוסם לא תהיה קיימת.
דניאל יובל, סבריה
מעין הפיכת תורתו של דארטין: מלחמת איי-הקיוס.